

Σύντομα κείμενα για το Ιωβηλαίο - Αρ. 1 Δεκέμβριος 2024

Το Ιωβηλαίο Έτος είναι πρώτιστα το **έτος του Χριστού**, Εκείνου που φέρνει **ζωή και χάρη** στην ανθρωπότητα. Για την Εκκλησία, το Ιωβηλαίο είναι έτος άφεσης των αμαρτιών αλλά και των ποιών για τις αμαρτίες (λυσίποινα), ένα έτος **συμφιλίωσης**, ένα έτος **μεταστροφής** και **μετανοίας** (μυστηριακής και βιωματικής). Συνεπώς εάν δεν δεχθεί ο άνθρωπος το Λόγο του Θεού και δεν μεταστραφεί, τότε δεν είναι αληθινό έτος χάρις, ούτε αληθινό έτος ευσπλαχνίας, ούτε έτος πραγματικής χαράς. Ο όρος “ιωβηλαίο”, στις λατινογενείς γλώσσες, μιλάει για χαρά. Η Εκκλησία προσκάλεσε αυτή η χαρά να έχει και την εξωτερική της έκφραση: **η Εκκλησία χαιρείται για τη σωτηρία**.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΙΩΒΗΛΑΙΟΥ 2025

(αριστερά στο πλαίσιο του τίτλου)

Οι τέσσερις στυλιζαρισμένες μορφές δηλώνουν την ανθρωπότητα που προέρχεται από τις τέσσερις γωνιές της γης. Με τα χρώματά τους αντιπροσωπεύουν την αγάπη (κόκκινο), την ανθρωπινή θέρμη (πορτοκαλί), την ειρήνη και την ισορροπία (πράσινο), την ασφάλεια και την προστασία (μπλε). Η μια μορφή αγκαλιάζει την άλλη για να δείξει την αλληλεγγύη και την αδελφοσύνη που οφείλουν να ενώνει τους λαούς. Η πρώτη μορφή αρπάζεται από το σταυρό: είναι η πίστη που αγκαλιάζει και η ελπίδα που δεν μπορεί ποτέ να εγκαταλείπεται διότι την έχουμε πάντα ανάγκη, κυρίως τις πιο απαιτητικές στιγμές. Τα κύματα που είναι από κάτω δηλώνουν ότι η προσκυνηματική πορεία της ζωής δεν κινείται πάντοτε σε ήρεμα νερά. Συχνά οι προσωπικές περιστάσεις και τα

γεγονότα του κόσμου ωθούν επιτακτικά στην προσφυγή στην ελπίδα. Το κάτω μέρος του σταυρού που επιμηκύνεται και μεταμορφώνεται σε άγκυρα επιβάλλεται στα κύματα. Η άγκυρα χρησιμοποιήθηκε συχνά ως αλληγορία της ελπίδας. Για τους ναυτικούς η εφεδρική άγκυρα κάθε πλοίου λέγεται άγκυρα της ελπίδας· είναι η άγκυρα που χρησιμοποιείται για τους έκτακτους ελιγμούς για να σταθεροποιηθεί το σκάφος στην τρικυμία. Η σύνθεση δείχνει πόσο η πορεία του προσκυνητή δεν είναι ατομική αλλά ομαδική με μια αυξανόμενη δυναμική που τείνει στο σταυρό. Ο σταυρός δεν είναι στατικός: σκύβει πάνω στην ανθρωπότητα ωσάν να πηγαίνει προς συνάντησή της για να μην είναι μόνη αλλά για να προσφέρει τη βεβαιότητα της παρουσίας και της σιγουριάς της ελπίδας.

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΠΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟ

(από την επιστολή αγγελίας προετοιμασίας)

Το Ιωβηλαίο αντιπροσώπευε πάντοτε στη ζωή της Εκκλησίας ένα γεγονός μεγάλης πνευματικής, εκκλησιαστικής και κοινωνικής σπουδαιότητας. Από όταν ο Πάπας Βονιφάτιος Η΄ το 1300, σύστησε το Άγιο Έτος – αρχικά κάθε εκατό, έπειτα κατά το βιβλικό πρότυπο κάθε πενήντα και εντέλει κάθε είκοσι πέντε χρόνια –, ο άγιος λαός του Θεού βίωσε αυτή την τέλεση ως ένα ξεχωριστό δώρο χάριτος, χαρακτηρισμένο από την άφεση των αμαρτιών και, ειδικότερα από την λύση της ποιηής (λυσίποινα) πλήρης έκφραση της ευσπλαχνίας του Θεού. Οι πιστοί, συχνά στο τέλος ενός μακρινού προσκυνηματος, αντλούν από τον πνευματικό θησαυρό της Εκκλησίας διασχίζοντας την Αγία

Θύρα και προσκυνώντας τα λείψανα των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου που φυλάσσονται στις Βασιλικές της Ρώμης. Εκατομμύρια εκατομμυρίων προσκυνητών, ανά τους αιώνες, έφθασαν σ' αυτούς τους ιερούς τόπους δίδοντας ζωντανή μαρτυρία πίστεως. Τα τελευταία χρόνια δεν υπήρξε χώρα που να μην συγκλονίστηκε από την αναπάντεχη πανδημία, η οποία, κάνοντας μας να αγγίζουμε το δράμα του θανάτου στη μοναξιά, την αβεβαιότητα και το πρόσκαιρο της ύπαρξης, μετέβαλε τον τρόπο ζωής μας. Ως χριστιανοί υποφέραμε μαζί με όλους τους ανθρώπους τα ίδια βάσανα και τους ίδιους περιορισμούς. Οι ναοί μας έκλεισαν, όπως τα σχολεία, οι χώροι εργασίας, τα καταστήματα και οι χώροι ψυχαγωγίας.

Όλοι είδαμε να περιορίζονται ορισμένες ελευθερίες και η πανδημία, πέρα από τον πόνο, προξένησε μερικές φορές μέσα μας την αμφιβολία, το φόβο, την απόγνωση. Οι άνθρωποι της επιστήμης, με μεγάλη ταχύτητα, βρήκαν τον τρόπο ο οποίος προοδευτικά μας επέτρεψε να επιστρέψουμε στην καθημερινότητα. Οφείλουμε να διατηρήσουμε αναμμένη την φλόγα της ελπίδας που μας δόθηκε και να κάνουμε το παν ώστε ο καθένας να ανακτήσει τη δύναμη και τη βεβαιότητα να βλέπει το μέλλον με εμπιστοσύνη.

Γι' αυτό επέλεξα ως σύνθημα του Ιωβηλαίου τη φράση Προσκυνητές ελπίδας.

Φραγκίσκος

Ρώμη, 11 Φεβρουαρίου 2022

Η ΕΛΠΙΔΑ ΔΕΝ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΕΙ

(από τη Βούλα διακήρυξης του Ιωβηλαίου)

«*Η ελπίδα δεν ντροπιάζει*» (Ρωμ 5,5). Το Ιωβηλαίο μας είναι για όλους μια ευκαιρία συνάντησης ζωντανής και προσωπικής με τον Κύριο Ιησού, «θύρα» της σωτηρίας (βλ. Ιω 10, 7.9), τον οποίο η Εκκλησία έχει την αποστολή να αναγγέλλει παντού και πάντοτε ως την «ελπίδα μας» (Α' Τιμ 1, 1).

Η ελπίδα, πράγματι, γεννιέται από την αγάπη και εδράζεται στην αγάπη που αναβλύζει από την πληγωμένη Καρδιά του Ιησού πάνω στο σταυρό: «*Διότι αν όντας εχθροί συμφιλιωθήκαμε με το Θεό διαμέσου του θανάτου του Υιού του, πολύ περισσότερο τώρα, αφού είμαστε συμφιλιωμένοι, θα σωθούμε μέσω της ζωής του*» (Ρωμ 5,10). Και η ζωή του φανερώνεται στη δική μας ζωή πίστης, η οποία αρχίζει με το Βάπτισμα, αναπτύσσεται μέσα στη γλυκύτητα στη χάρη του Θεού και γι' αυτό εμψυχώνεται από την ελπίδα, η οποία πάντα ανανεώνεται και είναι ακλόνητη από τη δράση του Αγίου Πνεύματος.

Είναι πράγματι το Άγιο Πνεύμα, με την αέναη παρουσία του στην πορεία της Εκκλησίας, εκείνο που

ακτινοβολεί στους πιστούς το φως της ελπίδας: Αυτό το κρατά αναμμένο ως μια φλόγα που δε σβήνει ποτέ, για να στηρίξει και να ενδυναμώσει τη ζωή μας. Πράγματι, η χριστιανική ελπίδα δεν εξαπατά και δεν απογοητεύει, διότι είναι θεμελιωμένη στη βεβαιότητα ότι τίποτα και κανένας δεν θα μπορέσει ποτέ να μας χωρίσει από την αγάπη του Θεού: «*Ποιος θα μας χωρίσει από την αγάπη του Χριστού; Θλίψη ή στενοχώρια ή διωγμός ή πείνα ή γύμνια ή κίνδυνος ή μαχαίρι; [...] Αλλά σε όλα αυτά εμείς νικούμε με το παραπάνω, μέσω εκείνου που μας αγάπησε. Επειδή, είμαι πεπεισμένος πως ούτε θάνατος, ούτε ζωή, ούτε άγγελοι, ούτε αρχές, ούτε παρόντα, ούτε μελλοντικά, ούτε δυνάμεις, ούτε ύψος, ούτε βάθος, ούτε κανένα άλλο πλάσμα θα μπορέσει να μας χωρίσει από την αγάπη του Θεού, που φανερώθηκε με το Χριστό Ιησού τον Κύριό μας*» (Ρωμ 8, 35.37-39). Να γιατί αυτή η ελπίδα δεν υποκύπτει στις δυσκολίες: είναι θεμελιωμένη στην πίστη και τρέφεται από την αγάπη, και έτσι μας επιτρέπει να πορευόμαστε στη ζωή.

Για τον Απόστολο Παύλο, η δοκιμασία και η κακουχία είναι οι συνήθεις κατάσταση όσων αναγγέλλουν το Ευαγγέλιο σε περιβάλλον παρεξήγησης και διωγμού (βλ. Β' Κορ 6,3-10). Όμως σ' αυτές τις καταστάσεις, μέσα από το σκότος διαφαίνεται ένα φως: ανακαλύπτουμε ότι εκείνο που βαστάζει το μόχθο του ευαγγελισμού είναι η δύναμη που αναβλύζει από το σταυρό και την ανάσταση του Χριστού. Και αυτό οδηγεί στην ανάπτυξη μιας αρετής στενά σχετιζόμενη με την ελπίδα: την **υπομονή**.

Η εκ νέου ανακάλυψη της υπομονής κάνει καλό σε εμάς και στους άλλους. Ο Απ. Παύλος προστρέχει συχνά στην υπομονή για να υπογραμμίσει τη σπουδαιότητα της προσκαρτερίας και της εμπιστοσύνης σε ό,τι μας υποσχέθηκε ο Θεός, κυρίως όμως μαρτυρεί ότι ο Θεός έχει υπομονή μ' εμάς, Εκείνος που είναι «*ο Θεός της υπομονής και της παρηγορίας*» (Ρωμ 15,5). Η υπομονή, καρπός κι αυτός του Αγίου Πνεύματος, κρατά ζωντανή την ελπίδα και την στερεώνει ως αρετή και τρόπο ζωής. Επομένως, ας μάθουμε να ζητούμε συχνά τη χάρη της υπομονής, που είναι κόρη της ελπίδας και ταυτόχρονα την στηρίζει.

Απ' αυτή την πλοκή ελπίδας και υπομονής φαίνεται καθαρά πως η χριστιανική ζωή είναι μια **οδοπορία**, η οποία χρειάζεται και δυνατές στιγμές για να τρέψει και να δυναμώσει την ελπίδα, αναντικατάστατη σύντροφος που κάνει να διαφανεί ο προορισμός: η συνάντηση με τον Κύριο Ιησού.

Φραγκίσκος

Ρώμη, 9 Μαΐου 2024